

Numerička provjera gradijenata

Marin Kačan

1. Ispitivanje implementacije algoritma *backpropagation*
2. Numerička aproksimacija gradijenta
3. Osnovni algoritam numeričke provjere
4. Napomene
5. Jednostavan primjer s RNN-om
6. Kompleksni brojevi
7. Zaključak

Ispitivanje implementacije algoritma *backpropagation*

Ispitivanje implementacije *backpropagationa*

- Implementacija postupka analitičkog određivanja gradijenata u neuronskoj mreži nije uvijek jednostavna i lako je pogriješiti.

Ispitivanje implementacije *backpropagationa*

- Implementacija postupka analitičkog određivanja gradijenata u neuronskoj mreži nije uvijek jednostavna i lako je pogriješiti.
- Debuggiranje implementacije može biti mukotrpno.

Ispitivanje implementacije *backpropagationa*

- Implementacija postupka analitičkog određivanja gradijenata u neuronskoj mreži nije uvijek jednostavna i lako je pogriješiti.
- Debuggiranje implementacije može biti mukotrpno.
- Često se mreža može činiti ispravnom (funkcija gubitka pada usprkos pogrešnoj implementaciji).

Ispitivanje implementacije *backpropagationa*

- Implementacija postupka analitičkog određivanja gradijenata u neuronskoj mreži nije uvijek jednostavna i lako je pogriješiti.
- Debuggiranje implementacije može biti mukotrpno.
- Često se mreža može činiti ispravnom (funkcija gubitka pada usprkos pogrešnoj implementaciji).
- **Kako provjeriti ispravnost?**

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"
  - Sporo

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"
  - Sporo
  - Pretpostavlja da smo točno izveli izraze za gradijente

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"
  - Sporo
  - Pretpostavlja da smo točno izveli izraze za gradijente
2. **Usporedba s numeričkom procjenom gradijenta**

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"
  - Sporo
  - Pretpostavlja da smo točno izveli izraze za gradijente
2. **Usporedba s numeričkom procjenom gradijenta**
  - Pretpostavlja samo točno implementiran unaprijedni prolaz

Opcije:

1. Izračunavanje prolaza unaprijed i unatrag "na papiru"
  - Sporo
  - Pretpostavlja da smo točno izveli izraze za gradijente
2. **Usporedba s numeričkom procjenom gradijenta**
  - Pretpostavlja samo točno implementiran unaprijedni prolaz
  - Jednom implementiran, postupak se vrlo lako može koristiti neovisno o modelu

Ideja postupka:

1. Nekakvim **postupkom** numerički aproksimirati vrijednost gradijenta

Ideja postupka:

1. Nekakvim **postupkom** numerički aproksimirati vrijednost gradijenta
2. Nekakvom **mjerom pogreške** izračunati razliku vrijednosti gradijenata dobivenih analitičkim i numeričkim postupkom

Ideja postupka:

1. Nekakvim **postupkom** numerički aproksimirati vrijednost gradijenta
2. Nekakvom **mjerom pogreške** izračunati razliku vrijednosti gradijenata dobivenih analitičkim i numeričkim postupkom
3. Zabrinuti se ako je pogreška veća od neke unaprijed utvrđene **granice**

Numerička aproksimacija gradijenta

- Egzaktno:

$$\frac{d}{dx}f(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \quad (1)$$

$$\frac{\partial}{\partial x_i}f(\vec{x}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_i + h, \vec{x}) - f(\vec{x})}{h} \quad (2)$$

- Egzaktno:

$$\frac{d}{dx}f(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \quad (1)$$

$$\frac{\partial}{\partial x_i}f(\vec{x}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_i + h, \vec{x}) - f(\vec{x})}{h} \quad (2)$$

- Približno:

$$\frac{d}{dx}f(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \quad (3)$$

$$\frac{\partial}{\partial x_i}f(\vec{x}) \approx \frac{f(x_i + h, \vec{x}) - f(\vec{x})}{h} \quad (4)$$

Za "mali" h

Aproksimacija derivacije:

- Unaprijednom diferencijom

$$\frac{d}{dx}f(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$

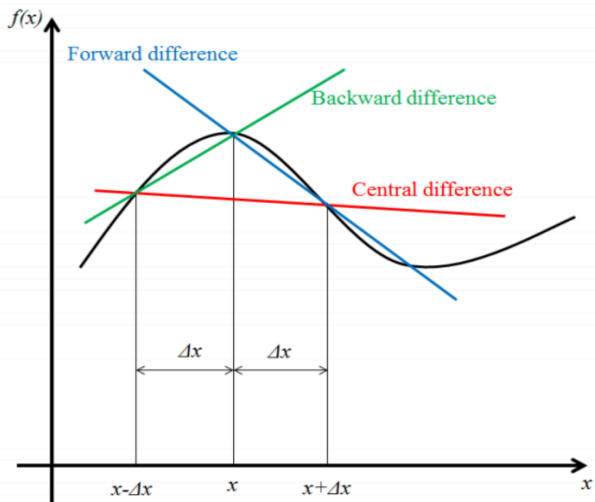
- Unatražnom diferencijom

$$\frac{d}{dx}f(x) \approx \frac{f(x) - f(x-h)}{h}$$

- Centralnom diferencijom

$$\frac{d}{dx}f(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h}$$

Konačne diferencije

Taylor:

$$f(x + h) = f(x) + \frac{f'(x)}{1!}h + \frac{f''(x)}{2!}h^2 + \dots \quad (5)$$

$$f(x - h) = f(x) - \frac{f'(x)}{1!}h + \frac{f''(x)}{2!}h^2 - \dots \quad (6)$$

Zašto centralna diferencija

Unaprijedna diferencija:

$$\frac{f(x+h) - f(x)}{h} = f'(x) + \frac{f''(x)}{2!}h + \frac{f'''(x)}{3!}h^2 + \dots \quad (7)$$

$$\frac{f(x+h) - f(x)}{h} = f'(x) + O(h) \quad (8)$$

Centralna diferencija:

$$\frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h} = f'(x) + \frac{f'''(x)}{3!}h^2 + \dots \quad (9)$$

$$\frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h} = f'(x) + O(h^2) \quad (10)$$

Osnovni algoritam numeričke provjere

```
grad_check(forward_f, forward_backward_f,  $\theta$ , h, tol):  
    a_grads = forward_backward_f( $\theta$ )
```

ZA SVAKI indeks idx U θ :

```
     $\theta_{plus}$  = elementu  $\theta[idx]$  dodaj h  
    f_plus = forward_f( $\theta_{plus}$ )
```

```
     $\theta_{minus}$  = elementu  $\theta[idx]$  oduzmi h  
    f_minus = forward_f( $\theta_{minus}$ )
```

```
    n_grad = (f_plus - f_minus) / (2h)  
    a_grad = a_grads[idx]
```

```
    AKO error(n_grad, a_grad) > tol:  
        # zabrini se !
```

- Apsolutna pogreška

- Apsolutna pogreška

- $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$

- Apsolutna pogreška

- $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$

- Nije dovoljno informativna:

- $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$
  - $Z = |a\_grad|$

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$
  - $Z = |a\_grad|$
  - $Z = \max(|a\_grad|, |n\_grad|)$

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$
  - $Z = |a\_grad|$
  - $Z = \max(|a\_grad|, |n\_grad|)$
  - $Z = |a\_grad| + |n\_grad|$

- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$
  - $Z = |a\_grad|$
  - $Z = \max(|a\_grad|, |n\_grad|)$
  - $Z = |a\_grad| + |n\_grad|$
- U slučaju da je $n\_grad = a\_grad = 0$

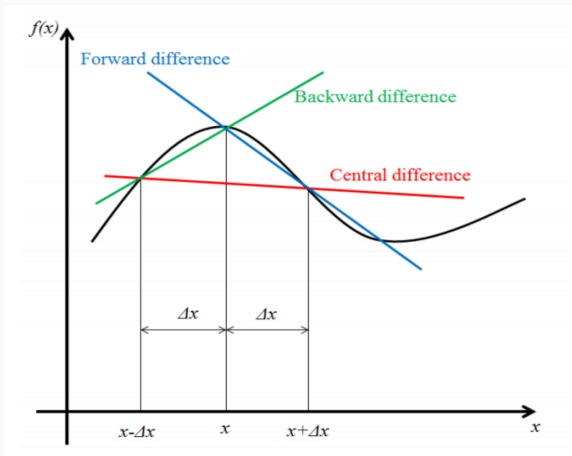
- Apsolutna pogreška
  - $abs\_err(a\_grad, n\_grad) = |a\_grad - n\_grad|$
  - Nije dovoljno informativna:
 $abs\_err(10.001, 10.0001) = abs\_err(10^{-3}, 10^{-4})$
- Relativna pogreška
  - $rel\_err(a\_grad, n\_grad) = abs\_err(a\_grad, n\_grad)/Z$
  - $Z = |a\_grad|$
  - $Z = \max(|a\_grad|, |n\_grad|)$
  - $Z = |a\_grad| + |n\_grad|$
- U slučaju da je $n\_grad = a\_grad = 0$
  - $Z = \max(10^{-8}, \max(|a\_grad|, |n\_grad|))$

Napomene

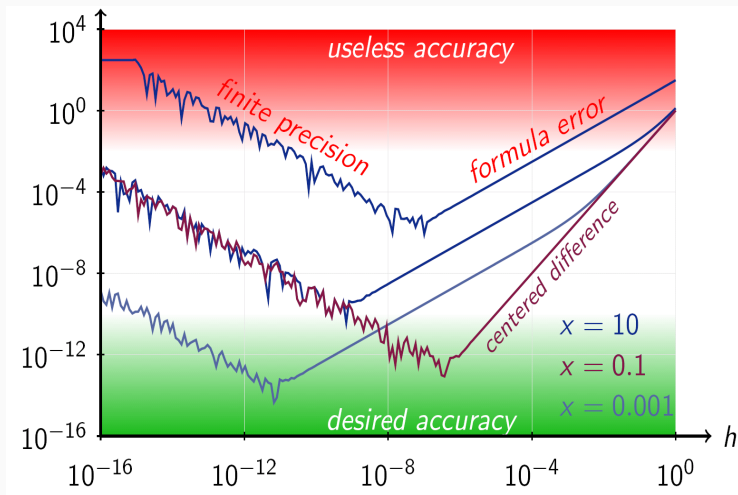
Korak h

- Što je manji, to je bolja aproksimacija derivacije.

Korak h

Ipak, ne želimo premali h - numerički problemi

...the relative error committed when subtracting two nearby quantities can be very large. In other words, the evaluation of any expression containing a subtraction (or an addition of quantities with opposite signs) could result in a relative error so large that all the digits are meaningless...

— David Goldberg, *What Every Computer Scientist Should Know About Floating-Point Arithmetic*

Dakle:

- Ako je h prevelik, loše aproksimiramo derivaciju

Dakle:

- Ako je h prevelik, loše aproksimiramo derivaciju
  - Procjena nagiba tangente sekantom je lošija

Dakle:

- Ako je h prevelik, loše aproksimiramo derivaciju
  - Procjena nagiba tangente sekantom je lošija
- Ako je h premalen, opasnost od numeričkih pogrešaka

Dakle:

- Ako je h prevelik, loše aproksimiramo derivaciju
  - Procjena nagiba tangente sekantom je lošija
- Ako je h premalen, opasnost od numeričkih pogrešaka
  - Za premali h , razlika $f(x + h) - f(x - h)$ će se zaokružiti na 0 (**cancellation**)

Dakle:

- Ako je h prevelik, loše aproksimiramo derivaciju
  - Procjena nagiba tangente sekantom je lošija
- Ako je h premalen, opasnost od numeričkih pogrešaka
  - Za premali h , razlika $f(x + h) - f(x - h)$ će se zaokružiti na 0 (cancellation)
- **U praksi:** 10^{-4} , 10^{-5}

Dozvoljeno odstupanje gradijenta od željenog:

- Bilo bi lijepo da je manje od 10^{-5} .

Dozvoljeno odstupanje gradijenta od željenog:

- Bilo bi lijepo da je manje od 10^{-5} .
- Kod mreža s glatkim funkcijama kao tanh i sigmoidom odstupanje će vjerojatno biti manje nego kod mreža s neglatkim funkcijama (ReLU).

"Neglatke" funkcije

- ReLU nije diferencijabilna u 0. Kod analitičkog gradijenta to nije problem.

Ako je $x + h > 0$, a $x - h < 0$ onda nastaje problem.

Rješenje:

- Manji h .

Ako je $x + h > 0$, a $x - h < 0$ onda nastaje problem.

Rješenje:

- Manji h .
- U algoritamu pratiti, detektirati taj problematični slučaj i ignorirati ga.

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje
- Stohastički elementi i slojevi - dropout, ...

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje
- Stohastički elementi i slojevi - dropout, ...
  1. Isključiti ih

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje
- Stohastički elementi i slojevi - dropout, ...
  1. Isključiti ih
  2. Prije svake evaluacije ($f(x+h)$, $f(x-h)$, analitički gradijent) fiksirati isti seed

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje
- Stohastički elementi i slojevi - dropout, ...
  1. Isključiti ih
  2. Prije svake evaluacije ($f(x+h)$, $f(x-h)$, analitički gradijent) fiksirati isti seed
- Provjera samo podskupa parametara

Ostale napomene

- Gradient check usred treniranja, a ne na samom početku - ne želimo patološke slučajeve.
- Premali gradijenti
  - Ako su sami gradijenti iznosom premali, može doći do numeričkih problema
  - Pomnožiti loss velikom konstantom da se gradijenti dovedu u bolje područje
- Stohastički elementi i slojevi - dropout, ...
  1. Isključiti ih
  2. Prije svake evaluacije ($f(x+h)$, $f(x-h)$, analitički gradijent) fiksirati isti seed
- Provjera samo podskupa parametara
  - Imati na umu da svi različiti parametri trebaju biti zastupljeni (W , b , ...)

Jednostavan primjer s RNN-om

Potrebne funkcije

```
def rnn_forward_function(params):  
    x, y = data.get_next()  
    return rnn.forward_loss(h0, x, y, params)  
  
def rnn_forward_backward_function(params):  
    x, y = data.get_next()  
    return rnn.forward_backward(h0, x, y, params)  
  
initial_params = {  
    "U": rnn.U,  
    "W": rnn.W,  
    "b": rnn.b,  
    "V": rnn.V,  
    "c": rnn.c  
}
```

Gradient check postupak

```
def grad_check(forward, forward_back, params, h, tol):
    a_grads = forward_back(params)

    for tup in param_plus_minus(params, a_grads, h):
        param_id, param_minus, param_plus, a_grad = tup

        f_plus = forward(param_plus)
        f_minus = forward(param_minus)

        n_grad = (f_plus - f_minus) / (2 * h)

        if not are_equal(a_grad, n_grad, tol):
            print_alert(a_grad, n_grad, param_id)
```

Variranje vrijednosti parametara

```
def param_plus_minus(params, a_grad_dict, h):  
    for key in params.keys():  
        param = params[key]  
        a_grads = a_grad_dict[key]  
  
        for idx, el in np.ndenumerate(param_array):  
            a_grad = a_grads[idx]  
  
            minus_array = np.copy(param)  
            minus_array[idx] -= h  
            plus_array = np.copy(param)  
            plus_array[idx] += h  
  
            # ... p_minus, p_plus, param_id, ...  
  
            yield (param_id, p_minus, p_plus, a_grad)
```

```
def are_equal(a_grad, n_grad, tol):  
    abs_err = abs(a_grad - n_grad)  
    max_grad = max(abs(a_grad), abs(n_grad))  
    abs_max = max(1e-10, max_grad)  
  
    return (abs_err / abs_max) < tol
```


Kompleksni brojevi

Ako programski jezik podržava operacije s kompleksnim brojevima:

- $f(x + ih) = f(x) + ihf'(x) + O(h^2)$

Ako programski jezik podržava operacije s kompleksnim brojevima:

- $f(x + ih) = f(x) + ihf'(x) + O(h^2)$
- $\operatorname{Im}[f(x + ih)/h] = f'(x) + O(h^2)$

Ako programski jezik podržava operacije s kompleksnim brojevima:

- $f(x + ih) = f(x) + ihf'(x) + O(h^2)$
- $\text{Im}[f(x + ih)/h] = f'(x) + O(h^2)$
- Nema cancellation effecta - h se može smanjiti na jako malen broj (10^{-150})

Ako programski jezik podržava operacije s kompleksnim brojevima:

- $f(x + ih) = f(x) + ihf'(x) + O(h^2)$
- $\text{Im}[f(x + ih)/h] = f'(x) + O(h^2)$
- Nema cancellation effecta - h se može smanjiti na jako malen broj (10^{-150})
- Nema problema s ReLU-om

Ako programski jezik podržava operacije s kompleksnim brojevima:

- $f(x + ih) = f(x) + ihf'(x) + O(h^2)$
- $\text{Im}[f(x + ih)/h] = f'(x) + O(h^2)$
- Nema cancellation effecta - h se može smanjiti na jako malen broj (10^{-150})
- Nema problema s ReLU-om
- `num_grad = (forward_f(x + h * 1j) / h).imag`

Zaključak

- Krenuli smo od jednostavne ideje.

- Krenuli smo od jednostavne ideje.
- Putem smo se dotakli raznih detalja koji nam možda na prvi pogled nisu bili očiti.

- Krenuli smo od jednostavne ideje.
- Putem smo se dotakli raznih detalja koji nam možda na prvi pogled nisu bili očiti.
- Metoda očito ima svojih nesavršenosti, ali je i dalje korisna, pogotovo jer se te nesavršenosti rijetko manifestiraju. Ipak moramo biti svjesni da one postoje i znati kako im doskočiti.

Hvala.
Pitanja?